

95398910-4	09/2025	מקור ראשון - שבת	עמוד 22	1/2	25.46x32.29
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790					

הלנצח תאכל חרב :

חיילי צה"ל בעזה צילום: אורן כהן, פלאש 90

הלנצח תאכל חרב

מאחורי המעטה הרציונלי והביטחוני של המלחמה בעזה רוחשת תשתית מיתית, שמביאה להתעלמות ממצבה הממשי של ישראל. אשליות מסוג זה כבר המיטו עלינו חורבן היסטורי. תגובה למאמריו של אסף מלאך / מאיר קראוס

ונתפסת כשורש הרע, איננה עומדת בפני עצמה. היא באה לעולם במטרה לשרת את הבחירה המכוונת של ישראל לנהל את הסכסוך ולא לפעול במטרה לפתור אותו – כך לפחות מאז שנת 2009. ההחלטה לקיים מערכת יחסים מכילה עם הג'יהאדיסטים המבקשים את נפשנו בדרך להקמת ח'ליפות איסלאמית, מערכת יחסים שכללה אספקת מימון לטרור – במקום לקיים דיאלוג עם הפלסטינים הלאומיים המבקשים מדינה – היא פועל יוצא של הסירוב למצוא פשרה שתחייב את חלוקת הארץ. תחת מטרית "ניהול הסכסוך" אפשר להתקדם לסיפוח דהפקטו, עד ליום שבו הגאולה תצא אל האור. כך, תבנית החשיבה המשיחית תרמה לעיצוב המציאות של ערב טבח שמחת תורה.

תבנית משיחית זו מוסיפה ומגדירה בפועל את יעדי המלחמה הנוכחית ואת דרכי פעולתה: גיי רוש הפלסטינים מעזה; החרבה עד היסוד; חידוש התיישבות יהודית בעזה; ריבונות ביהודה, שומרון ועזה; התנכלות שיטתית במטרה לסלק פלסטינים ממקומותיהם, ועוד. ליעדים אלה אין דבר וחצי דבר עם ביטחון לאומי מלבד ערעורו והחלשתו. אלא אם כן בתוכנית הגאולה האילוהית עסקינו, שאז מלחמת עזה היא נס המאפשר לנו להתקדם שלב בגאולה ולהסיר את תקלת קיומם של הפלסטינים בארץ המובטחת. ובהקשר משיחי זה, מגבלות על הפעלת הכוח, שאלות מוסריות, האתגרים המדיניים ומחיר המלחמה, כולל חיי החטופים, הם עניינים שוליים אל מול אור הגאולה שאנו מקדמים בעוצם כוחנו.

מלאך מזכיר את בריכוכבא, המשיח הלוחם ההיסטורי, שזכה לתמיכתו של רבי עקיבא, וזאת כהשראה לשובו של המשיח הלוחם העכשווי. השראה? והרי גדול חורבנו של בן כוזיבא מחורבנו של טיטוס. נהרות של דם יהודי שטפו את ארמת הארץ, ושארית הפליטה שנותרה לאחר החורבן הוגלתה. המרד המופרך של הפרובינציה הקטנה באימפריה הרומית התאפשר רק בגלל תפיסות משיחיות וקוצר ראייה מדיני. האמונה

מסכת מאמריו של אסף מלאך מחייבת התייחסות ראויה. ברהיטות רבה ועל רקע הצגת תוכנות במגוון רחב של תחומי דעת, שכולם מצריכים מומחיות יתרה, אורג מלאך את מסקנותיו למסכת חד-משמעית הקוראת להמשך מלחמת החורמה בעזה, עד רדתה. אין במסכת הזו לא שאלה, לא פתח, לא היסוס, לא חשבון נפש ולא ספק. בדברים הבאים אבקש להציע שורה של שאלות למחשבה בעקבות אמירותיו המוחלטות כליכך של מלאך, ולתהוות על הנחות היסוד המוצקות.

זה שנים טוענים אנשי ארץ ישראל השלמה, אלה המבקשים לקיים דיאלוג עם הציבור הרחב, כי עניינם הוא ביטחון ישראל, וכי קריאתם למלחמת חורמה בפי פלסטינים היא תוצר של ניתוח אסטרטגי הקורא את המציאות באופן בהיר ונותן מענה לאתגרי הביטחון הלאומי של ישראל. אך הנה במאמר הראשון בסדרה חושף מלאך כי מתחת למעטה הרציונלי-ביטחוני ני קיימת גם קיימת תשתית משיחית מיתית. בעודו מנסה לשכנע את הקוראים בניתוח מדיני-ביטחוני רחב היקף, הוא מבקש לכתוב פרק חדש בהיסטוריה של המחשבה המשיחית בישראל, מכריז על "שובו של המשיח הלוחם" וקובע כי גבורת החיילים במלחמת עזה "משיבה רוח משיחית זו למרכז הבמה". השפה המשיחית שמלאך משתמש בה ממסגרת את המלחמה מה בתוך תבנית תודעתית שהמרחק בינה ובין מליחמה המכוונת להגשמת השלבים הבאים של תוכנית הגאולה קצר ביותר.

אכן, מלחמת עזה היא מלחמת המשיח. אלמלא קונספציית הגאולה והשאיפה לארץ ישראל השלמה, אלמלא המרת סכסוך טריטוריאלי במלחמה רתית בשל אמונה בהבטחה אילוהית (המרה שבה מלאך מאשים את האסלאמיסטים, ללא כל רפלקסיה עצמית) – אולי היינו מוצאים דרך לפשרה על הארץ, והיינו מפסיקים להרוג ולהיהרג בגינה. קונספציית ההכלה, שספגה בצדק ביקורת נוקבת

שהקב"ה יופיע לצידנו בשדה הקרב עיוותה את שיקול הדעת הריאלי, גם אצל גדול הדור. מלאך מדגל על הלקח ההיסטורי הזה בהינף קולמוס, ומתעלם מהתנאי צאות הרוח האסון של המשיח הלוחם הקודם.

אחרי האסון הגדול ההוא, האם אין אנו מחויבים לעשות סייג גדול לתורת המשיח? האין עלינו להי עדיף באופן מובהק את דבריו של רבי יוחנן בן תורי, תא, "עקיבא, יעלו עשבים בלחייך ועדיין בן דוד לא יבוא?" הגאולה הארצית והריבונות היהודית שזכינו להן בדורות האחרונים הן יקרות ונדירות, ומחייבות שמירה גדולה. גם אם תצא מן השמיים בת קול המכי ריזה על שובו של המשיח, עלינו להתייצב ולומר: לא בשמיים היא. מקובלנו מבית מדרשו של רבי עקיבא שהמשיח הוא פוטנציאל לאסון, ופיקוח נפש של עם ישראל דוחה משיח.

במאמרו השלישי, "המלמד ידי לקרב", מלאך מגיד בביקורתיות את "דת הפרוגרס", כלשונו. לדבי ריו, דת היא "מערכת לכידה של אמונות התומכות זו בזו ומרכיבות תמונת עולם שלמה", ומשיחיותה באה לידי ביטוי ב"צעירה לעבר יעד פוליטי שסומן מראש, מתוך אמונה עיוורת שכל הכוכבים יסתדרו מעצמם ותוך הרחקה של כל העובדות שאינן מסתדרות עם הדוגמה, גם כאשר מדובר בעובדות היצוקות בבטון". אני מציע לבחון על בסיס הגדרה זו את התבנית המשיחית היהודית. גם למשיחיות שלנו יש תמונת עתיד המוגדרת היטב כיעד פוליטי, והיא ארץ ישראל לעם ישראל; תמונת עתיד זו מתגשם בכל מקרה בעי זרת האל, וחוקה עלי שכל הכוכבים יסתדרו לטובה; אנו מדחיקים את קיומם של מיליוני פלסטינים בארץ הזאת, עובדה יצוקה בבטון שעלולה להפוך את ישראל העתידית למדינה שאינה מדינה יהודית, אך אנו מקי וויים שכוכבי הדמוגרפיה יסתדרו במעלה הדרך; ואם זה לא יקרה, נסייע להם באמצעות גירוש אנשים והחרבת בתיהם, תוך הכחשת האתגרים המוסריים העצומים. לעומת זאת, כשאנו רואים כיצד הכוכבים מסתדרים נגדנו במרחב הבינלאומי, אנו מספרים לעצמנו סיפורי אלף לילה ולילה על היותנו "אור לגויים", הנלחמים בשליחות העולם כולו. האם לא ראוי לערוך רפלקסיה עצמית על המשיחיות שלנו ועל השלכותיה? האם לא כדאי לשאול היכן הם מרחבי העיוורון שלנו? האם זאת התורה שאנו רוצים להפיץ מציון, תורת המלחמה?

השורשים היהודיים של הליברליזם

סדרת המאמרים מצביעה על חולשותיה של התפיסה הליברלית והאתגרים שאירופה ניצבת בפניהם, עד כדי הערכה מופרכת בדבר קריסתה הקרובה, וניסיון לצבוע את העולם הליברלי כולו בצבעים פרו-גרסיביים. אכן, ישנן חולשות גם בעולם ליברלי, ואירופה מתמודדת עם אתגרים אתניים ורתיים, אך לשמחה מה זו עושה? שמחת ילדים היא זו, הנה תפסנו אתכם אנשי המערב, גם אתם לא פועלים לפי הערכים הליברליים שאתם מטיפים אליהם. אימצתם את הליברליזם והבאתם עלינו את הפרוגרס רחמנא ליצלן. אז שחררו אותנו מהביקורת שלכם.

מתוך קוצר ראייה, עיוורון ערכי ויוהרה, מכריי זים אצלנו מלחמה על ערכי הליברליזם, משום שהוא נתפס כבלתי-ימתאים בעת שאנו מנהלים מלחמת חורמה, שבמסגרתה אנו מבקשים להסיר מעלינו מגבלות מוסריות. אבל האם אין אמות מידה מוסריות שראוי שאנו, בני העם היהודי, נבקש לעמוד בהן מצד עצמנו? עזבו את העיסוק הרב בשלילת ערכי הליברליזם – האם לא נכון לקיים דיון כן ועמוק על גבולות המוסר שלנו – כן, גם במלחמה שהחלה בטבח נורא שביצעו אויבינו? מה אנו מציעים לעם ישראל – "לא תחיה כל נשמה"? דין "עיר הנידחת" לעזה ו"מחה תמחה" לתור שביה? הבה נקיים דיון מוסרי אמיתי, שאיננו מתעלם מהעובדות ומהמראות המגיעים מעזה. הליברליזם הנחיל לעולם את זכויות האדם, הרחיב

מאיר קראוס הוא עמית מחקר במכון שלום הרטמן ומחבר הספר "לבוא אל הקודש: יהדות או מקדש"

24.65x30.21	2/2	23 עמוד	מקור ראשון - שבת	09/2025	95398909-2
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790					

הלנצח תאכל חרב :

את החירות האנושית, הטיל הגבלות על השימוש בכוח והנהיג תשתית מוסרית לחיים חברתיים טובים יותר. וודאי שיש גם באגים בתפיסה הליברלית, אך האם בשלהם נוותר על תרומתה האדירה לחיים של כולנו? במרחב הרעיוני הליברלי? למישהו יש אלטרנטיבה טובה יותר לסדר עולמי ערכי? כן, הסדר הליברלי מתמודד עם אתגרים ויש לעמול על תיקונו, אך בשום אופן אל לנו לשפוך את התינוק עם המים.

מופרכת במיוחד ההעצמה של תפיסות פרוגרסיביות, משקלן והשפעתן. מלאך מפרט את מרכיבי "הדת המשיחית הפרוגרסיבית", כפי שהוא רואה אותם: אין בסכסוך (בכל סכסוך) צד שהוא טוב וצד שהוא רע; אין בימינו איום כולל על שלום העולם; הכול ניתן לפתרון דיפלומטי; הקצנה של עקרון האבחנה בין אד רחים לחיילים בדיני המלחמה; וראיית הלאומיות כמגל זהות פרימיטיבית. זוהי ערכוביה של תפיסות, אך אי אפשר להכחיש שרוחות מעין אלה קיימות במערב. עם זאת, ראוי לבחון מה משקלן בהקשר לדרכי פעולתן של מדינות בעולם המערבי הליברלי.

אין אבחנה בין צד טוב לצד רע? העולם הליברלי התייבב באופן חדרמשמעי נגד התוקפנות הרוסית כלפי אוקראינה וצריך להזכיר שישאל ניסתה במשך תקופה ארוכה ללכת בין הטיפות ולא לומר מי הטוב וימי הרע בסיפור). גם המקרה שלנו יוכיח: הקהילה הבינלאומית קובעת שבמלחמה המתמשכת כעת בעזה, אנו רעים; לא יחידים, אך אנו רעים. אפשר לחשוב שזו שגיאה חמורה, אך אי אפשר לומר שהעולם לא אומר את דברו. גם במלחמה עם איראן, העולם המערבי הגידיר מי הטובים ומי הרעים והתייבב לצד ישראל.

אין איום על שלום העולם? אירופה הליברלית מתחמשת בהיקף אדיר נוכח האיום הרוסי על שלום היבשת. מדינות כמו פינלנד ושוודיה, שבעבר התנגדו ליטול חלק בהיערכות הגושית, הצטרפו לברית נאט"ו. הכול ניתן לפתרון דיפלומטי? אין מדיניות כזו; יש העדפה מובהקת לנסות דרכים דיפלומטיות לפני השימוש בכוח. האם אין זה מתבקש, שיבשת שחווה במאה העשרים שתי מלחמות עולם ועשרות מיליוני הרוגים, תבקש דרכים מדיניות בטרם תצא למלחמה? ובכלל, את מה ואת מי משרתת צביעת העולם הליברלי כדמון פרוגרסיבי? את אטימת האזניים מן הביקורת המוסרית כלפינו, כדי לא להתמודד עימה עניינית? השורשים היהודיים של הליברליזם הם מר בהקים, וערכיו נטועים במסורת היהודית. ההיסטוריה היהודית הייתה נראית אחרת לגמרי אילו הקהילות היהודיות היו מתקיימות במרחבים ליברליים. חורבנו הנורא של העם היהודי עמד לנגד עיניהם של אדריכי לי המשפט הבינלאומי לאחר מלחמת העולם השנייה, ולא במקרה יהודים רבים היו מעורבים בניסוח היסודות ובבניית המודלים של החברה הליברלית. למעלה מכך, העולם הליברלי הוא עורף אסטרטגי משמעותי ביותר של העם היהודי, והמחויבות של ישראל לערכים הליברליים היא מרכיב בביטחון הלאומי.

מלחמה היא כישלון הרוח

מלאך מבקש לשכנע אותנו בערכה השלילי של החתירה לפיוס, וזאת באמצעות ניתוח תולדות הפיוס העולמי וכישלונותיו. זוהי דוגמה לניתוח חסר ביותר. סכסוכים רבים נפתרו באמצעות פשרות, והיי אדם רבים ניצלו בזכות תהליכי פיוס. במחקר שערכה אוניברסיטת הרווארד נמצאו לא פחות מ-72 סכסוכים מתמשכים, בעלי מאפיינים אתגרלאומיים, שנפתרו בדרכי שלום בין השנים 1960–2021.

אך מעבר לכך, לצד הצגת כישלונות הפייסנות, ראויה היה להציג גם את תולדות מלחמות האיווול ואת ההרס והמוות שהן הביאו לעולם. מלאך עצמו מזכיר את מלחמת העולם הראשונה, את חוסר התוחלת שבה ואת הקושי להבין את עילותיה. הוא אינו מזכיר את

האסונות האמריקניים בווייטנאם, באפגניסטן, בעיראק ובמקומות נוספים. לא מפתיע שאנשים שחוו מלחמות אלה יצרו תרבות נגד מלחמות, ושמנהיגים שראו את מוראותיהן יהססו מאוד בטרם ייצאו שנית אל המלחמה, ויורדו שאין כל דרך אחרת להגן על עמם וארצם. ראי גם לשאול בכנות: האם אנו הישראלים רוצים להתפשר ומבקשים פיוס, או שמא מעוניינים חלילה בהמשך ההרג והחורבן? האם אלה מאיתנו שטוענים באופן קטגורי שלא היה ולא יהיה כל פתרון מדיני לסכסוך, אלא רק כוחנו ועוצם ידנו, אינם מבקשים למעשה הגשמה של נבואה משיחית? לניסיונות פשרה ולפיוס אין ערך אם אין אנו מעוניינים בהם. במקרה כזה נמצא ק"נ טעמים מדוע אין להם כל סיכוי. אך בעבור מי שמעוניין בפשרה, יש ערך רב בניסיון.

קשה להתעלם מששון המלחמה, מהצדקת קיומה כתופעה אנושית, ומאווירת ההתרגשות מעצם התרי-חשותה, המבצבצים במאמריו של מלאך. מלחמה היא ביסודה כישלון אנושי מהדהד, עוד לפני ההרג, החורבן והאובדן. מלחמה היא כישלון הרוח, כישלון הדיאלוג, כישלון התרבות, כישלון הנפש, כישלון המידות, כישלון הערכים. מהותה היא כוח, חרס והרג, ההפך ממשימת האדם "לעבדה ולשמרה". המלחמה מתחיר ללח בעולם כאשר בני האדם לא מוצאים את הדרך לדבר, להקשיב, לכבד, להתפשר. לעיתים אין ברירה ואז, רק אז, המלחמה היא מוצדקת, אך השלכותיה הן תמיד הרג וחורבן.

משהו קרה במלחמה הזאת, מעבר לתוצאותיה הנוראיות. משהו קרה בנפש. כאילו הותר הרסן, והיצרים הקמאיים הופיעו בענק. תנו ליצרים לדבר, נשמע הקול במחננו, תנו לנקמה לפעול את פעולתה. משיחיות כבושה הפכה להיות נוכחת ומפתה, הגבלות מוסריות נדחקו הצידה, מחירי המלחמה מוצגים כשיקולים של חלשים, וחשיבה רציונלית הפכה לפריווילגיה של "מנותקים". מכל עבר נשמעת ההתייחסות אל המלחמה כאל אירוע "תנ"כי", כשהאלימות המקראית היא מקור השראה לפעולה. השפה הדתית מגויסת למלחמת החורמה באמצעות הגדרת הפלסטינים כ"עמלק". האם להתרת הרסן היצרית הזו יש איזושהי זיקה למ?

אין ציונות ללא משיחיות מתונה

אסף מלאך משיב:

אני מודה למאיר קראוס על ביקורתו; אתייחס לעיקר.
 "הרצל העז כאשר לא העז אדם לפניו, לא בהיקף החזון, החזון המשיחי, שהוא תמצית ההיסטוריה היהודית... גאולת עם ישראל, גאולת העולם, ותיקון העולם במלכות שדי". במילים אלו בחר דוד בן-גוריון לתאר את מפעלו של הרצל. רבים עמדו על מרכזיותו של הרעיון המשיחי בכתבי הרצל ובן-גוריון, כמו בכתבי הוגים ופועלים ציוניים רבים מספור – חילוניים, דתיים ומסורתיים. בל־רעיו אי אפשר להבין כהלכה את הצלחתה ועוצמתה של הציונות. השימוש ברעיון המשיחי היה שונה ומגוון, מרבנים מחשבי קיד ציים המבקשים לפעול בעקבות תכנית אלוהית, ועד הוגים חילוניים ששאבו השראה כללית מהקשר בין שיבת עם ישראל לארצו ובין השאיפה לכוון מדינת מופת שתהיה אור לגויים. בתוך ההקשר הזה תיארתי במאמרי הראשון את התפתחות הרעיון המשיחי היהודי בעולם המודרני בהקשרים של מלחמה ושלום, ואת מקומו של העידן העכשווי. ניתוח זה התבסס כולו על המציאות הבינ־לאומית והאזוּרית של השנים הללו, כאשר הן העולם, הן האזור והן מדינת ישראל מתמודדים עם התעצמות כוחות רשע חזקים המשיבים למרכז הבמה את הצורך החיוני להיאבק עימם בנחישות. קראוס צודק אפוא כאשר הוא מאשים אותי בתבנית חשיבה משיחית, אך הוא טועה כאשר הוא מזהה באופן אוטומטי שפה משיחית עם התעלמות מן המציאות, עם ניתוק מדאגה עמוקה

סודת היהודית? האם אין אנו מצווים לכבוש את יצרנו?
האם אין כאן תיעול וניצול של התפרצות היצרים לשם
השגת יעדים משיחיים-פוליטיים?

מלאך מצטט את תומס סואל: "היחס של מחנה השלום אל החוקלים עליו הוא כאל יצורים רדודים אינטלקטואלית ונתעבים מוסרית". במסגרת הרפלקסיה העצמית כדאי לבחון את כתיבתו של מלאך כלפי החוקלים על עמדותיו. לאנשים שקוראים להפסקת המלחמה הוא מתייחס ביהירות ובהטלת דופי: הם לא למדו דבר ולא מבינים דבר, עניינם הוא אוניברסלי ולא יהודי, הם אינם מבינים מה זה מוסר, הם שגו פעם אחר פעם, הם מפקירים את עתיד ישראל בשל חולשה רגשית, ואולי אף עושים מניפולציה פוליטית באמצעות דאגתם לכאורה לחיי החטופים. אנשים ונשים שהקרישו את חייהם לטובת מדינת ישראל, אנשים שתמכו בישראל ללא סייג במשך שנים רבות, יהודים ושאנים – טוענים שמדינת ישראל שוגה, אפילו חרט, טאת, הן לעצמה ולעתידה והן כלפי אויביה. כולם טועים? רק הימין האידאולוגי הדתי מבין את מהלכי המלחמה והשלכותיה?

ולבסוף, לאחר קריאת שלושת המאמרים, לא ברור לי לאן מועדות פניו של מלאך, מהו "היום שאחרי" שלו. נביח שחיסלנו את חמאס, אנו שולטים בעזה, גיי רשנו וסיפחנו, מה הלאה? לאן נלך כולנו, יהודים ופלסטינים בני הארץ הזאת? האם משהו ייפתר לאחר הנכבה השנייה שאסונה גדול מקודמתה? האם נפסיק לרמס, להרוג ולהיהרג? האם יש מוצא מ"נצח תאכל חרב"? האם זו הארץ המובטחת והגאולה הצפויה – דם, ייע ודמעות לדורות? כיצד מתחברת מלחמת החורמה למציאות שיש עימה תקווה? לא תקווה משיחית, אלא תקווה פשוטה לחיים של שלום. אין במסורת היהודית תמונת עתיד שאין בה מתאר של שלום, ואין מסורת יהודית ללא אמונה באופק של חיים מוסריים יותר, של שפע רוחני וצמיחה כלכלית. כיצד מלחמת הנצח המשיחית שמציעים לנו מתחברת עם אופק שכזה? בימים אלה של חשבון נפש ותשובה, הבה נעצור ונשאל אולי יש דרכים אחרות מלבד דרך המלחמה. אם נשאל ונחפש, יש סיכוי שנמצא את הדרך. ●

לביטחון ישראל, עם חוסר עניין בשלום אזורי ועולמי, ובעיקר
כאשר הוא מאתר ברבריי ששון אלי קרב או התעלמות משאלות
מוסריות. האם תיתכן שפה משיחית שלוקה בכל אלף כן, בהחלט.
היא אכן קיימת במקומות מסוימים והיא בעייתית ביותר; במאמ
רי היו מספיק קביעות, הסתייגויות והבהרות המובילות כל קורא
וזהיר להבין שאלו אינם מנת חלקי.

אדרבה, במאמר השני והשלישי תיארתי בפירוט כיצד רבים מרודפי השלום מסוגו של קראוס לוקים במשיחיות במוכנה הש' לילי. איך הם עצמו את עיניהם בחזקה מול הרמזים הענקיים לכוונותיו של היטלר ולכוונותיו של ערפאת, ואיך הם ממשיכים לעשות זאת כיום, מול כוונותיהם של רודנים בזמננו. גם עובדות יצוקות בבטון לא הזיזו אותם מדבקותם הכמירדתית בכך שניתן להגיע ל"שלום בדורנו".

השאיפה לשלום היא ערך מרכזי ומבורך, וזו הייתה דרכה של הציונות ושל מדינת ישראל לאורך השנים. צודק קראוס גם בקריאתו לזהות את היסוד היהודי בערכים ליברליים וברגישות מדינית. זו הסיבה לחשיבות הרבה בקביעתו של ג'ון ספנסר, מומחה בינלאומי ללוחמה אורבנית, שקבע שמעולם בתולדות המלחמות לא נעשה מאמץ רב כליכך להבחין בין לוחמים לבלתי־מעוררים כפי שנעשה במלחמה שנכפתה עלינו. זהו התיאור המדויק והמפוכח של מה שנעשה בשנתיים האחרונות ברצועת עזה. גם בעניין זה אני מציע לקראוס לא להעדיף את הנרטיב השקרי, שיסודו במשרדי התעמולה של מחבלי החמאס והמשך פיתוחו על ידי שונאי ישראל בעולם ועל ידי כסילים שימושיים שהתרבו בשנים אלו בישראל.